

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи І-ІІІ ступенів №36

Корольова міста Києва

Оксана КУЗІВ

29.08.2025 року

Освітня програма
школи І-ІІІ ступенів № 36
імені С.П. Корольова міста Києва

Схвалено на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 29.08.2025)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма школи I-III ступенів № 36 імені С. П. Корольова міста Києва (далі школа) на 2025/2026 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022) та інших;

- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 року № 841 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 року за № 528/36150; Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224);

- Порядку переведення учнів на наступний рік навчання, затвердженого наказом МОН України від 14 липня 2015 року за № 924/27369 (у редакції наказу МОН від 08 травня 2019 року № 621;

- листа Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 №1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році».

Освітня програма враховує вимоги Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87; Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 972; Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, з урахуванням досягнень упровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та подолання викликів, зумовлених особливостями освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема подолання освітніх втрат.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2025/2026 навчальному році освітня програма школи розроблена на основі:

- для 1-2-х класів – Державного стандарту початкової освіти, типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22);

- для 3-4-х класів – Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22);

- для 5-8-х класів – Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України №1120 від 09.08.2024);

- для 9-х класів – Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 143, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки від 13.09.2021 № 983).

Оцінювання результатів навчання учнів урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Про внесення змін до Порядку переведення учнів на наступний рік навчання, затвердженого наказом МОН України від 15 квітня 2025 року за № 570;

- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07 2021 року № 813;

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 із змінами (чинні для 9 класів);

- Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року № 1093;

- Роз'яснення щодо окремих питань оцінювання результатів навчання відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 14.03.2025 № 1/4895-25).

- Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 13 серпня 2025 року №1/16828-25).;

- Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною (домашньою), екстернатною, педагогічний патронаж) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом

Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314 зі змінами.

Оцінювання підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні й учениці.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів й учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів з навчальних предметів/інтегрованих курсів здійснюється відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

У рамках академічної свободи частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання. Технології та підходи до оцінювання в різних класах можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми школи.

Оцінювання результатів навчання здійснюється із застосуванням таких способів:

- усного (опитування індивідуальне, групове, захист навчальних проєктів тощо);
- письмового (окремі навчальні завдання, тестові завдання з використанням ІТ, діагностувальні роботи, диктанти, перекази тощо);
- практичного (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова

- схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);
- комплексного, що поєднує різні способи і засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом), кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їх складниками).

Семестрове оцінювання здійснюється за групами результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрового за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видається учневі чи учениці щороку.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Освітня галузь «Фізична культура»

Уроки з фізичної культури, згідно з частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень.

Відповідно до Інструкції про розподіл учнів на групи для занять на уроках фізичної культури, затвердженої наказом МОЗ та МОН України від 20.07.2009 за № 518/674 учні/учениці розподіляються на основну, підготовчу та спеціальну медичні групи.

Для основної медичної групи навчання проводять у повному обсязі згідно з навчальними програмами з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини.

Учні/учениці, які за станом здоров'я належать до підготовчої медичної групи, відвідують обов'язкові уроки фізичної культури та опановують навчальний матеріал відповідно до вимог цієї навчальної програми. Участь у змаганнях – за додатковим дозволом лікаря.

Учні/учениці, які за станом здоров'я належать до спеціальної медичної групи, відвідують обов'язкові уроки фізичної культури, але виконують корегувальні вправи і вправи для загального фізичного розвитку, які їм не протипоказані.

Учні/учениці, незалежно від рівня фізичного розвитку та медичної групи, а також тимчасово звільнені від фізичних навантажень, повинні бути обов'язково присутніми на уроках фізичної культури. Допустиме навантаження для учнів/учениць, які за станом здоров'я належать до підготовчої та спеціальної медичних груп, установлює учитель/вчителька фізичної культури.

Враховуючи специфіку предмета «Фізична культура» основною ланкою в системі оцінювання результатів навчання з фізичної культури є поточний контроль, який проводять систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнівства з особливими освітніми

потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Вибір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їхніх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

Під час оцінювання рівня сформованості компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складники (знання, уміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня/учениці з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Оцінювання за групами результатів учнів підготовчої групи проводиться за критеріями оцінювання з урахуванням допустимого фізичного навантаження.

Оцінювання учнів спеціальної групи відбувається за двобальною системою «зарах»/«не зарах» («зарах»/«не зарах») з урахуванням формульованого оцінювання та обов'язкової присутності на уроках.

Учні, які за показаннями лікарів тимчасово звільнені від фізичних навантажень звільняються від оцінювання за групами результатів на період дії відповідних медичних документів, на підставі наказу директора школи. При виставленні тематичних, семестрових та річного балів робиться відповідний запис: «зв» (звільнений (а)).

Записи у журналі робляться відповідно Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Оцінка результатів навчання є конфіденційною інформацією, яку повідомляти лише учневі, його батькам (іншим законним представникам). Якщо рівень результатів навчання визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та в таблиці навчальних досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його

учасників.

Інклюзивне навчання ґрунтується на таких принципах:

- кожна дитина має право на освіту;
- кожна дитина має унікальні особливості, інтереси, здібності та навчальні потреби;
- заклад освіти зобов'язаний створити умови навчання, що забезпечують потреби дитини.

У 2025/2026 навчальному році у школі будуть навчатися 12 учнів з особливими освітніми потребами у 5-ти класах (2-Б, 3-Б, 4-А, 4-Б, 7-Б).

Освіта дітей з ООП є спільним завданням батьків і фахівців. Позитивне ставлення до цього з боку батьків сприяє інтеграції в школі та суспільстві. Наша мета — розвивати спільні та взаємодоповнюючі партнерські відносини між адміністрацією школи, вчителями і батьками. Заохочувати батьків брати участь в освітніх заходах як вдома, так і в школі, а також у контролі за навчанням їхніх дітей та наданні їм підтримки.

Забезпечення корекційно-розвивальних занять для дітей з ООП передбачає поглиблену роботу з корекції психічних функцій, пізнавальної діяльності, навичок спілкування.

Основні завдання корекційного навчання:

- забезпечення розвитку всіх видів сприймання, особливо зорового та слухового, на базі яких розвиваються вищі психічні функції (з розвитком сприймання збагачуються різноманітні знання про навколишній світ і розуміння зв'язків між предметами та явищами, отже, розвивається мислення й мовлення дітей);
- зміцнення працездатності дитини, вміння зосереджувати увагу й цілеспрямовано працювати: ставити перед собою мету, усвідомлювати способи її досягнення, адекватно оцінювати результати;
- розвиток навчальної мотивації, бажання вчитися, віри дитини у власні можливості.

Визнання результатів навчання учнів, що навчаються за кордоном та тих, хто має статус ВПО

Відповідно до наказу Міністерство освіти і науки України від 13 червня 2024 року №836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» для перезарахування результатів навчання, здобутих учнями в закладах освіти за кордоном, МОН затвердило шкалу співвіднесення систем оцінювання різних країн та української 12-бальної системи. Таблиці зі співвіднесенням моделей оцінювання різних країн розміщено за покликанням

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/06/12/Rekomendatsiyi.shchodo.perezarakhuvannya.otsinok.iz.zakordonnykh.shkil.12.06.2024.pdf>

Керуючись абзацом 3 частини 4 статті 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту», МОН України рекомендує здійснювати оцінювання результатів навчання учнів, які здобувають освіту одночасно в закладі освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі та відповідають предметам української типової освітньої програми, на

підставі результатів, отриманих у закордонному закладі освіти.

Учням можуть перезараховувати оцінки з предметів, спільних для обох країн. Решту предметів (українознавчий компонент) вони можуть вивчати відповідно до модифікованих (скорочених) програм і проходити оцінювання дистанційно.

Якщо моделі оцінювання відрізняються, МОН рекомендує виставляти оцінку на користь учня.

Дітям, які, перебуваючи за кордоном, не вивчали предмети, передбачені українськими освітніми програмами, або в них відсутня інформаційна довідка, яка підтверджує навчання, згідно з частиною п'ятою статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» надається можливість пройти річне оцінювання до початку навчального року. Форму проведення оцінювання обирає гімназія (може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання та засобів зв'язку) з дотриманням принципів академічної доброчесності. В окремих випадках можливе проведення річного оцінювання протягом навчального року.

Учні, які одночасно навчаються в закладі освіти за кордоном і у школі, мають можливість навчатися за індивідуальною формою навчання (екстернат). Вони проходять підсумкове річне оцінювання з усіх предметів інваріантної складової навчальних планів школи, результати зараховуються рішенням педагогічної ради.

Оцінювання навчальних досягнень учнів за відсутності в них задокументованих результатів оцінювання за певний період

За відсутності в тимчасово переміщених учнів та учнів із тимчасово окупованих територій задокументованих результатів оцінювання за I семестр річне оцінювання можна здійснювати за результатами II семестру, а за II семестр – з урахуванням оцінювання за I та поточного оцінювання в II семестрі за наявності.

Учні, які мають статус ВПО, надають інформаційну довідку про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання із закладу освіти, у якому вони тимчасово навчалися. Крім того, для проведення семестрового або/та річного оцінювання здобувач освіти може надати інформацію з електронних журналу і щоденника із попереднього або тимчасового місця навчання.

За рішенням педагогічної ради школи, затвердженого відповідним наказом, семестрове та річне оцінювання учнів 5-8 класів може здійснюватися не за 12-бальною шкалою, а за шкалою «зараховано»/«не зараховано» у випадках:

- відсутності через об'єктивні причини задокументованих результатів;
- через відсутність в учнів із певних обставин можливості долучитися до навчання під керівництвом педагогів;
- у разі пропуску учнем понад 50% уроків із певного предмета;
- у разі поєднання навчання в закладі освіти країни перебування заочною формою і в закладі загальної середньої освіти України;
- під час оцінювання предметів варіативної складової.

Річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року,

зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватися упродовж I семестру наступного навчального року.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016 та наказом Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2024 року №714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти».

Зарахування здобувачів загальної середньої освіти, які вимушені були змінити місце навчання та/або проживання (перебування) і проживають (перебувають) в Україні чи за її межами здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», від 15 травня 2023 року №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».

Переведення учнів до наступного класу здійснюється відповідно до Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 621 від 08 травня 2019 року, № 268 від 01 березня 2021 року.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року № 2205): у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, 5-11-х класах – 45 хвилин. Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів: 1-2 класів – 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 – по 20 хвилин; 3-4 класів – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин; 5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин; 7-9 класів – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 - по 30 хвилини, або 5 - по 25 хвилин.

Якість проведення навчальних занять забезпечена

- відповідним рівнем педагогічних працівників, матеріально-технічною базою, навчально- методичним забезпеченням;

- використанням новітніх досягнень науки, інновації педагогічної практики, побудова уроків на основі закономірностей освітнього процесу;
- реалізацією на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил;
- забезпеченням належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їх інтересів, нахилів і потреб;
- установленням усвідомлюваних учнями міжпредметних зв'язків;
- зв'язком з раніше набутими знаннями й уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;
- мотивацією й активізацією розвитку всіх сфер особистості;
- логічністю та емоційністю усіх етапів освітньої діяльності;
- ефективним використання педагогічних засобів;
- зв'язком з життям, педагогічною діяльністю, особистим досвідом учнів;
- формуванням вміння вчитися, потребою постійно поповнювати обсяг знань.

На рівні закладу освіти розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє оцінити, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний «продукт» діяльності школи відповідає ідеальній «моделі» випускника.

При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, участь у методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – двічі на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їдальня, буфет, наявність інтернету);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня, участь у спортивних змаганнях, інтелектуальних випробуваннях;
- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти

(соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);

Показники реалізації освітнього процесу у школі

Освітній процес у школі I-III ступенів № 36 імені С. П. Корольова міста Києва у 2025/2026 навчальному році буде організовано в очному режимі.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

Тривалість та структура навчального року схвалюється педагогічною радою школи, враховуючи рекомендації МОН України та Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- I семестр: з 01 вересня до 24 грудня 2025 року;
- II семестр: з 12 січня до 29 травня 2026 року.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули:

- осінні – з 27 жовтня по 02 листопада 2025 року;
- зимові – з 25 грудня 2025 року по 11 січня 2026 року;
- весняні – з 23 по 29 березня 2026 року.

Додаткові тижневі канікули для учнів 1-х класів – з 16 до 22 лютого 2026 року

Останній дзвоник – 29 травня 2026 року.

Проте, в умовах введення правового режиму воєнного стану, згідно листа Департаменту освіти і науки від 15 серпня 2024 року №063-6428 «Про організацію освітнього процесу та структуру 2024/2025 навчального року», зважаючи на безпекову ситуацію в столиці та інші чинники, що можуть впливати на організацію освітнього процесу, можливе коригування структури навчального року.

У 2025/2026 навчальному році у школі буде орієнтовно навчатися 450 учнів у 19 класах. Педагогічний колектив нараховує 45 учителів, які проводять навчальні заняття, практичний психолог, асистенти вчителів, педагог-організатор. Учні будуть розміщені у 19 навчальних кабінетах. До освітнього процесу будуть залучені також кабінети української мови, англійської мови, географії, біології, хімії, інформатики, спортивна зала, актова зала, спортивний майданчик на території школи. Кабінети, зокрема біології, математики, української мови та літератури використовуватимуться для розміщення класів. Учні перебуватимуть в одному приміщенні упродовж дня.

Поділ класів на групи при вивченні англійської, німецької та української мови, інформатики, трудового навчання здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів),

груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 128 від 20.02.2002, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти України №572 від 09.10.2002, Міністерства молоді та спорту України №921 від 17.08.2012).

Освітній процес закладу освіти організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації. У школі функціонує добре обладнане укриття. За потреби переміщення учнів в укриття, враховано рух сходами у двох напрямках. Розподіл класів на окремі входи є необхідним фактором успішного забезпечення здорового середовища в школі. Логічним кроком є розподіл класів на входи, які є найближчими до їх навчальних кабінетів. У 2025/2026 навчальному році буде продовжено дотримання розробленого Алгоритму дій учасників освітнього процесу при оголошенні сигналу «Повітряна тривога!».

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Модель організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у місті за рішенням педагогічної ради. За запитами батьків (при наданні відповідних документів) школа організовує індивідуальні форми здобуття освіти (педагогічний патронаж, екстернатну, сімейну (домашню). Для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів розробляється індивідуальний навчальний план та, за потреби, індивідуальна програма розвитку (для учнів з особливими освітніми потребами). Окремий документ, де визначається індивідуальна освітня траєкторія, не розробляється. Для індивідуальної роботи з учнями, які навчаються очно, але не відвідують заклад освіти у зв'язку із воєнними діями чи потребують індивідуального підходу, індивідуальний план може розроблятися педагогами, якщо вони вбачають у цьому потребу. Беручи до уваги особливі умови навчання у період воєнного стану, а саме: часті повітряні тривоги, відсутність електроенергії, відсутність мобільного зв'язку тощо, педагогічна рада закладу освіти може змінювати терміни семестрового оцінювання з урахуванням навчального часу на проведення додаткових консультацій для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ І СТУПЕНЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 1-2 КЛАСІВ

Освітню програму для 1-2 класів школи розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09. 2020 р. за № 1111/35394, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22).

В освітній програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Загальний обсяг навчального навантаження, його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 770 годин/навчальний рік. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 840 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень/рік окреслено у навчальному плані (Додаток 1). Навчальний план складений з урахуванням гранично-допустимого навантаження. Мова освітнього процесу – державна мова. Мова навчання –

українська. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена (в разі потреби).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації

розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі.

Навчальні заняття (у тому числі практичні, лабораторні заняття), консультації, самостійні роботи, дослідницька, пошукова, проєктна діяльність та інші форми організації освітнього процесу, а також оцінювання результатів навчання учнів можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання (за потреби).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає

порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна галузь;
- іншомовна галузь;
- математична;
- я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі);
- технологічна;
- мистецька;
- фізкультурна.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

В 1-х класах змістові лінії мовно-літературної галузі реалізуються через інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти», в 2-х класах через окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання». Іншомовна галузь включає вивчення англійської мови у кількості 2 години на тиждень в 1-х класах та 3 години на тиждень у 2-х класах. Мистецька галузь реалізується через вивчення окремих навчальних предметів «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Перелік навчальних програм для 1-2-х класів

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма для 1-2 класів (автор Савченко), (затверджена наказом МОН від 12.08.2022 № 743)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 3-4 КЛАСІВ

Освітня програма для 3-4 класів розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Постанови Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 року № 782 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09. 2020 р. за № 1111/35394, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22).

В освітній програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

-

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 875 год/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень/рік окреслено у навчальному плані (Додаток 2).

Навчальний план складений з урахуванням гранично-допустимого навантаження. Мова освітнього процесу – державна мова. Мова навчання – українська мова. Поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики здійснюється відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи,

повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Пріоритетом освітнього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі.

Навчальні заняття (у тому числі практичні, лабораторні заняття),

консультації, самостійні роботи, дослідницька, пошукова, проектна діяльність та інші форми організації освітнього процесу, а також оцінювання результатів навчання учнів можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання (за потреби)

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна галузь;
- іншомовна галузь;
- математична;

- я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі);
- технологічна;
- мистецька;
- фізкультурна.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

В 3-4-х класах змістові лінії мовно-літературної галузі реалізуються через окремі навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання». Іншомовна галузь включає вивчення англійської мови у кількості 3 години на тиждень. Мистецька галузь реалізується через вивчення окремих навчальних предметів «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Перелік навчальних програм для 3-4-х класів

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ ІІ СТУПЕНЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5-8 КЛАСІВ

Організація освітньої діяльності в 5-8 класах школи здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів країни від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма школи. Навчальний план визначає тижневий обсяг навчального навантаження здобувачів освіти.

Створення єдиного освітнього простору, забезпечення рівного доступу осіб до якісної освіти, дотримання державних стандартів освіти в ліцеї здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма закладу для 5-8 класів, розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої Наказів Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235, від 09.08.2024 р. № 1120.

Дана освітня програма

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

- визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження 10 на

відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

- містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної Типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі в межах мінімального/максимального навантаження для кожної галузі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

- описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання Освітня програма реалізує Стратегії розвитку закладу.

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні та учениці, які на момент зарахування (переведення) до школи, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

***Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі)
повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми
галузями за роками навчання***

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-8 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти (5-6 класи) та цикл базового предметного навчання (7-8 класи)) в освітній програмі школи відповідає Державному стандарту базової середньої освіти (Додаток 3) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додаток 1). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів базової середньої освіти для учнів 5-х класів складає 1020 годин/навчальний рік, для учнів 6-х класів складає 1088 годин/навчальний рік, для учнів 7-х класів складає 1088 годин/навчальний рік, для учнів 8-х класів складає 1071 годину/навчальний рік.

Навчальні плани

Освітня програма визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, що відображається у навчальному плані освітньої програми.

Навчальні плани для 5-8 класів розроблено відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Вони містять загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення предметів інваріантної складової. Навчальні плани до освітньої програми складено з урахуванням гранично допустимого навантаження відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року № 2205 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371).

У навчальному плані відображено перелік обраних закладом обов'язкових для вивчення навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, розподіл годин на їх вивчення.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення до навчального плану 5-8 класів включена друга іноземна мова (німецька) як вибіркового освітнього компонент за рахунок перерозподілу навчальних годин освітніх галузей.

У 5-8-х класах вивчаються інтегровані курси:

- у межах природничої галузі - «Пізнаємо природу» (5,6 класи);
- у межах соціальної та здоров'язбережувальної галузі - «Здоров'я, безпека та добробут» (5-8 класи), «Підприємництво і фінансова грамотність» (8 клас);
- у межах громадянської та історичної галузі – «Вступ до історії України та громадянської освіти» (5 клас), «Історія України. Всесвітня історія» (6 клас).

Громадянська освіта у 6-8 класах вивчається шляхом виокремлення як окремих змістових ліній, так і питань, що пропонуються до розгляду в контексті історичних процесів і явищ наскрізно на уроках «Історія України».

Мистецька галузь поділяється на окремі предмети: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Математика в 7-9-х класах вивчається окремими предметами «Алгебра» та «Геометрія».

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у школі в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма школи передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самотійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самотійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самотійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самотійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класів

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	Автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти»	(Авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти»	(Авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та ін.)

Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Іноземна мова (англійська мова) 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти німецька мова –5- 6 клас	(автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І.К., Яковчук М. В.) (Редько В.Г., Шаленко О.П. та ін.)
Математична	Модельна навчальна програма « Математика. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти	(автор Істер О.С.)
Природнича	« Пізнаємо природу ». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	(авт. Коршевніук Т.В.)
	« Географія. 6-9 класи » для закладів загальної середньої освіти.	(автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І.)
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма « Вступ до історії України та громадянської освіти 5 клас » для закладів загальної середньої освіти	(автори Пометун О.І., Ремех Т.О.)
	Модельна навчальна програма « Історія України. Всесвітня історія. 6 клас » для закладів загальної середньої освіти	(автори Щупак І.М., Бурлака О., Піскарьова І.)
Соціальна здоров'язбережувальна	« Здоров'я, безпека та добробут » 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти « Етика 5-6 » для закладів загальної середньої освіти	(автори: Хитра З.М., Романенко О.А.) (Авт. Ашортія Є.Д., Желіба О.В. та ін.)
Технологічна	Модельна навчальна програма "Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти - для дівчат Модельна навчальна програма	(автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)
Інформатична	Модельна навчальна програма. « Інформатика. 5-6 клас » для закладів загальної середньої освіти	(Автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
Мистецька	Модельна навчальна програма « Мистецтво. 5-6 класи » (інтегрований курс) для закладів	(автори: Масол Л.М., Просіна О. В.)
Фізична культура	Модельна навчальна програма « Фізична культура. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти	(автори: Педан О.С., Коломось Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Степенко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5-6 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є

створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку:

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

№ з/п	Назва	Опис інструментів
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо - це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких - розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
6	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні
7	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину- це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
8	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене

9	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
10	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилички. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « »?»
11	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
12	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
13	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
14	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
15	Подумай - запиши - обговори в парі - поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
16	Подумай - розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
17	Пригадай - підсумуй - запитай - пов'яжи за 2 хвилини(ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
18	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
19	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
20	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
21	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:

		три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між , один вплив на ; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
22	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової

оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формуальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти можна застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий. Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, - за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, (за рішенням педагогічної ради) у вересні у 5-х к класах підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або

відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)» та супроводжується вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). Решту часу у І семестрі (жовтень-грудень) та у ІІ семестрі оцінювання рівня навчальних досягнень здійснюється за 12-бальною шкалою. Для 6 класу оцінювання за 12-бальною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, - за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством. Оцінювання учнів 7-8 класів проводиться відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року № 1093.

Перелік модельних навчальних програм для 7-8 класів НУШ:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	Автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури, англійська мова, німецька мова)	Модельна навчальна програма « Українська мова 7 класи для закладів загальної середньої освіти» Модельна навчальна програма « Українська література. 7 класи для закладів загальної середньої освіти» Модельна навчальна програма « Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти Іноземна мова (англійська мова – 7 клас) 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти Іноземна мова (німецька мова – 7 клас) 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.) (Авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.) (Авт. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та ін.) (Авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) (Авт.Редько В.Г., Шаленко О.П. та інші)
Математична	Модельна навчальна програма « Алгебра. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти Модельна навчальна програма « Геометрія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(автор Істер О.С.) (автор Істер О.С.)
Природнича	Модельна навчальна програма « Біологія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Соболев В.І.)

	« Географія. 6-9 класи » для закладів загальної середньої освіти.	(автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І.)
	Модельна навчальна програма « Фізика. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Кременський Б.Г., Гельфгат І.М. Божинова Ф.Я. та ін.)
	Модельна навчальна програма « Хімія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Лашевська Г.А.)
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма « Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Воронцова та інші)
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма « Історія України. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Пометун О.І., Ремех Т.О. та інші).
	Модельна навчальна програма « Всесвітня історія. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Пометун О.І., Ремех Т.О. та інші).
Технологічна	Модельна навчальна програма " Технології. 7-9 класи " для закладів загальної середньої освіти	(автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)
Інформатична	Модельна навчальна програма « Інформатика. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
Мистецька	Модельна навчальна програма « Мистецтво. 7-9 класи » (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	(автори: Масол Л. М.)
Фізична культура	Модельна навчальна програма « Фізична культура. 7-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	(Авт. Баженков Є.В., Коломоець Г.А. та інші)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 9 КЛАСІВ

Освітня програма розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», постанови Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 року № 782 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 за № 1111/35394, постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня».

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 35 годин/тиждень, 1260 год/навчальний рік (без поділу класів на групи).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (Додаток 4).

Навчальний план складено відповідно до таблиці 10 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня».

Навчальний план складений з урахуванням гранично - допустимого навантаження. Мова освітнього процесу – державна мова. Українська мова є мовою навчання. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128.

Інваріантна складова навчального плану 9-х класів сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державних стандартів.

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» та з метою оптимізації освітнього процесу в умовах воєнного стану, п.2 наказу Міністерства освіти і науки України № 405 від 20.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», враховуючи кадрове забезпечення освітнього закладу, місткість найпростішого укриття та інтереси дітей здійснюється

перерозподіл годин тижневого навчального навантаження серед предметів інваріантної складової:

- зменшується кількість годин тижневого навантаження із зарубіжної літератури із 2 год до 1 год та збільшується кількість годин тижневого навантаження з української мови — з 2 год до 3 год;
- зменшується кількість годин тижневого навчального навантаження з основ здоров'я з 1 год до 0,5 год та збільшується кількість годин тижневого навчального навантаження з англійської мови з 3 год до 3,5 год.;
- одна додаткова година використовується на вивчення алгебри - з 2 год до 3 год.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту;

		будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео- уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, експертів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відео (під час відео-уроку) за

умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Навчальні заняття (у тому числі практичні, лабораторні заняття), консультації, самостійні роботи, дослідницька, пошукова, проєктна діяльність та інші форми організації освітнього процесу, а також оцінювання результатів навчання учнів можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Особливості організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

Організація освітнього процесу здійснюватиметься за очною (денною) формою здобуття освіти.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів 9 класів здійснюється з використанням формуального оцінювання та 12-бальної системи (шкали).

Оцінювання учнів 9 класів здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети. Беручи до уваги особливі умови навчання у період воєнного стану, а саме: часті повітряні тривоги, відсутність електроенергії, відсутність мобільного зв'язку тощо, педагогічна рада закладу освіти може змінювати терміни семестрового оцінювання з урахуванням навчального часу на проведення додаткових консультацій для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

Перелік навчальних програм для 9-х класів

1. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
2. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
3. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.) Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
4. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова Французька мова Іспанська мова. Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
5. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи» Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
6. Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.) Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
7. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)
9. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів) Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
10. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
11. Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
12. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів). Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
13. Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
14. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів

«Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів) Наказ МОН від 07.06.2017 № 804

15. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів) Наказ МОН від 03.08.2022 № 698

16. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексєйчук, В. В. Дерев'янка, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрьоменко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова) Наказ МОН від 03.08.2022 № 698.